

JKR STANDARD 2:2020 PENARAFAN HIJAU (PHJKR) BAGI FASILITI BANGUNAN KEDIAMAN DAN BUKAN KEDIAMAN

Penceramah: Mohd Ainor Yahya

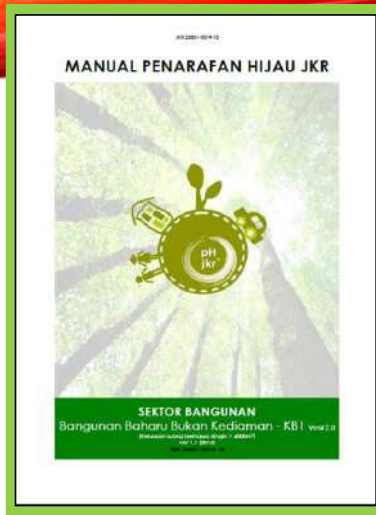
Penarafan Hijau (pHJKR) bagi fasiliti
bangunan dan bukan kediaman

OUTLINE

- Perbezaan KB1 dan JKR Standard
- Klausu 0 : Pengenalan
- Klausu 1 : Skop
- Klausu 2 : Rujukan normatif
- Klausu 3 : Istilah dan takrifan
- Klausu 4 : Kriteria, tanggungjawab dan proses
- Klausu 5 : Kategori dan strategi pelaksanaan Penarafan Hijau (pHJKR)
- Q & A

GARIS PANDUAN PH JKR KATEGORI BANGUNAN

KB1: kategori
Bangunan Baharu
Bukan Kediaman

KB1A: Penarafan Semula
Bangunan Baharu Bukan
Kediaman

KB2: Kategori Bangunan
Sedia ada
Bukan Kediaman

KONSEP KRITERIA pH JKR

JKR STANDARD

JKR/SIRIM 2:2020
ICS: 91.040

**Penarafan Hijau (pHJKR) bagi fasiliti
bangunan kediaman dan bukan kediaman**

© Hak Cipta 2020
Jabatan Kerja Raya &
SIRIM Berhad

Kategori bangunan	Penerangan
Kategori A (Rumah atas tanah)	Rumah banglo, teres, berkembar, <i>town house</i> dan kluster.
Kategori B (Rumah bertingkat)	Rumah pangsa, apartmen, kondominium, <i>service apartment</i> , <i>Small Office Home Office</i> (SOHO) dan lain-lain berkaitan.
Kategori C (Bangunan awam/ komersial/ industri tanpa sistem penyejukan berpusat)	Bangunan pejabat, sekolah, kilang, gudang, bengkel, hangar, <i>Small Office Flexible Office</i> (SOFO), <i>Small Office Virtual Office</i> (SOVO), rumah ibadat, dewan komuniti, lapangan terbang, <i>resort</i> , universiti, kolej, balai polis dan lain-lain yang berkaitan.
Kategori D (Bangunan awam/ komersial/ industri dengan sistem penyejukan berpusat)	

- *Self assessment*
- Pembangunan baru / Pemulihan ubahsuai naiktaraf (PUN) / Sedia ada/ penarafan semula
- Projek-projek kerajaan dan swasta
- Peringkat persekutuan dan Negeri

Standard ini telah dibangunkan oleh Jawatankuasa Projek mengenai Penarafan Hijau (pHJKR) bagi fasiliti bangunan kediaman dan bukan kediaman yang ditubuhkan oleh SIRIM Berhad.

P

Standard ini telah dibangunkan dengan objektif berikut:

R

a) sebagai garis panduan untuk menilai kelestarian sesuatu projek bangunan;

A

b) menyediakan strategi yang komprehensif dan sesuai ke arah pelaksanaan projek secara lestari;

K

c) memberi kesedaran dan menggalakkan pembangunan lestari; dan

d) sebagai garis panduan kepada semua pihak yang terlibat dengan penarafan hijau.

A

Standard ini akan tertakluk kepada semakan berkala untuk mengambil kira keperluan dan keadaan semasa. Pengguna dan mana-mana pihak yang berminat boleh mengemukakan ulasan mengenai kandungan standard ini untuk dipertimbangkan dalam semakan yang akan datang.

T

A

Pematuhan ke atas standard ini tidak dengan sendirinya memberikan kekebalan daripada obligasi undang-undang.

KLAUSA 0 : PENGENALAN

Standard ini dibangunkan bagi membantu industri pembinaan mencapai piawaian bangunan hijau yang diiktiraf menurut keperluan semasa dengan mengambilkira pelbagai amalan pengurusan hijau yang baik. Standard ini dibuat dengan bersifat deskriptif beserta penerangan yang menyeluruh.

Standard ini telah dibangunkan berdasarkan dokumen Penarafan Hijau pHJKR yang telah diterbitkan oleh JKR pada tahun 2015. Keperluan standard ini mengambil kira amalan terbaik dan disusun mengikut turutan proses pelaksanaan sesebuah projek bangunan.

KLAUSA 1 : SKOP

- Standard ini menetapkan kriteria penilaian dan kaedah untuk menilai kelestarian sesebuah fasiliti bangunan. Standard Penarafan Hijau ini memberi penekanan kepada tujuh bidang utama iaitu **perancangan dan pengurusan tapak lestari, pengurusan kecekapan tenaga, pengurusan sumber dan bahan, pengurusan kecekapan penggunaan air, pengurusan kualiti persekitaran dalaman, pengurusan fasiliti lestari dan inovasi dalam reka bentuk.**
- Standard ini digunakan untuk pembangunan baru, sedia ada dan penarafan semula. Ia merangkumi fasiliti bangunan kediaman dan bukan kediaman **kecuali fasiliti kesihatan.**

ABB.	KRITERIA
TL	Perancangan dan Pengurusan Tapak Lestari
KT	Pengurusan Kecekapan Tenaga
SB	Pengurusan Sumber dan Bahan
PA	Pengurusan Kecekapan Penggunaan Air
PD	Pengurusan Kualiti Persekitaran Dalaman
FL	Pengurusan Fasiliti Lestari
IN	Inovasi Dalam Reka bentuk

KLAUSA 3 : ISTILAH DAN TAKRIFAN

Bagi tujuan standard ini, istilah dan takrifan berikut digunakan.

3.1 bangunan bukan kediaman

- Sesuatu bangunan selain daripada 3.2 atau sebahagian daripadanya yang direka bentuk, termasuklah gudang, pejabat, kedai, sekolah, dan sesuatu bangunan lain dalam mana orang bekerja.

3.2 bangunan kediaman

- Sesuatu bangunan atau sebahagian daripadanya yang direka bentuk, dipadan atau digunakan untuk kediaman manusia. [SUMBER: Undang-undang kecil bangunan seragam 1984]

3.3 dokumen pembuktian

- Dokumen seperti lukisan, katalog dan lain-lain yang diperlukan untuk membuktikan reka bentuk yang akan/telah dibina. Dokumen lain juga boleh dikemukakan bagi mencapai keperluan kriteria.

KLAUSA 3 : ISTILAH DAN TAKRIFAN (SAMB.)

3.4 grey water

- Air sisa dari bilik mandi dan pancuran mandian, sinki basuh tangan dan dapur (jika dilengkapi dengan sistem perangkap minyak) tetapi tidak termasuk air kumbahan dan kotoran dari pengepaman tandas.

3.5 pegawai kompeten

- Pegawai yang memiliki persijilan green rating tool yang diiktiraf.

3.6 pembangunan baru

- Pembangunan baru atau bangunan sedia ada yang melibatkan pemulihan, naik taraf atau ubah suai dengan tambahan keluasan lebih 80 % daripada keluasan lantai asal.

KLAUSA 3 : ISTILAH DAN TAKRIFAN (SAMB.)

3.7 pembangunan pemulihan/ubah suai/naik taraf (PUN)

- Bangunan sedia ada yang telah melalui pemulihan, ubah suai atau naik taraf dengan tambahan keluasan lantai kurang 80 % daripada keluasan asal (bukan blok berasingan).

3.7.1 pemulihan

- Keadaan fizikal dan perkhidmatan fasiliti bangunan dikembalikan kepada keadaan asal.

3.7.2 ubah suai

- Keadaan fizikal dan kefungsian fasiliti bangunan diubah bagi memenuhi keperluan penyampaian perkhidmatan, kehendak perundangan dan kehendak pihak yang berkepentingan (stakeholders).

3.7.3 naik taraf

- Keadaan fizikal dan kefungsian fasiliti bangunan dipertingkatkan bagi memenuhi keperluan penyampaian perkhidmatan yang akan meningkatkan nilai aset.

KLAUSA 3 : ISTILAH DAN TAKRIFAN (SAMB.)

3.8 pembangunan sedia ada

- Pembangunan sedia ada tanpa pemulihan, naik taraf atau ubah suai dan telah dihuni sekurang-kurangnya 3 tahun.

3.9 penarafan semula

- Penarafan semula terhadap bangunan yang telah mendapat Penarafan Hijau (pHJKR) selama 3 tahun.

KLAUSA 4 : Kriteria, Tanggungjawab dan Proses

4.1 Kriteria

ABB.	KRITERIA
TL	Perancangan dan Pengurusan Tapak Lestari
KT	Pengurusan Kecekapan Tenaga
SB	Pengurusan Sumber dan Bahan
PA	Pengurusan Kecekapan Penggunaan Air
PD	Pengurusan Kualiti Persekitaran Dalaman
FL	Pengurusan Fasiliti Lestari
IN	Inovasi Dalam Reka bentuk

KLAUSA 4.2 : PERANAN DAN TANGGUNGJAWAB

4.2.1 Jawatankuasa Induk adalah jawatankuasa khusus yang ditubuhkan di peringkat Ibu Pejabat Jabatan Kerja Raya (JKR) Malaysia yang bertanggungjawab bagi:

- a) mengemas kini atau semakan semula dokumen standard; dan
- b) mengumpul, mengemas kini dan menganalisis maklumat daripada projek yang berdaftar dalam sistem pangkalan data (*database*).

4.2.2 Jawatankuasa Penarafan adalah jawatankuasa khusus yang ditubuhkan oleh agensi kerajaan peringkat negeri yang bertanggungjawab bagi:

- a) mengesahkan keputusan yang disyorkan; dan
- b) merancang strategi program dan aktiviti bagi mempromosikan Penarafan Hijau

KLAUSA 4.2 : PERANAN DAN TANGGUNGJAWAB (SAMB.)

4.2.3 Sekretariat adalah agensi atau organisasi yang dilantik oleh Jawatankuasa Penarafan yang bertanggungjawab bagi:

- a) menguruskan pendaftaran projek untuk penarafan hijau;
- b) mengumpul dan menguruskan maklumat berkenaan projek yang didaftar;
- c) mengesahkan pelantikan pemudah cara dan pasukan verifikasi;
- d) menguruskan pelantikan pasukan validasi;
- e) menguruskan mesyuarat Jawatankuasa Penarafan;
- f) mengeluarkan surat/sijil penarafan atas kelulusan Jawatankuasa Penarafan; dan
- g) mengemukakan senarai penarafan projek dan salinan sijil penarafan kepada Jawatankuasa Induk di peringkat Ibu Pejabat JKR.

KLAUSA 4.2 : PERANAN DAN TANGGUNGJAWAB (SAMB.)

4.2.4 Ketua Pasukan Projek adalah pegawai profesional yang dilantik oleh pemilik projek (*project owner*)/pengurus bangunan dan bertanggungjawab bagi:

- a) memastikan proses penarafan termasuk urusan pentadbiran dan logistik berjalan lancar sehingga penarafan dicapai;
- b) mengenal pasti dan melantik pemudah cara;
- c) memantau prestasi pemudah cara;
- d) mengenal pasti dan melantik pasukan verifikasi; dan
- e) mengumpul dan melaporkan maklumat pendaftaran dan rekod pencapaian penarafan beserta dokumen pembuktian kepada sekretariat berdasarkan kepada kemajuan pelaksanaan.

4.2.5 Pemudah cara adalah pegawai kompeten yang bertanggungjawab bagi:

- a) memenuhi keperluan di dalam standard ini;
- b) mengkoordinasi setiap disiplin/bidang berkaitan dengan aktiviti penarafan;
- c) melaksanakan penilaian sendiri bersama pasukan projek; dan
- d) mengumpul dan menyampaikan maklum balas daripada pengguna kepada sekretariat.

KLAUSA 4.2 : PERANAN DAN TANGGUNGJAWAB (SAMB.)

4.2.6 Pasukan Projek terdiri daripada ahli yang dilantik oleh pemilik projek (*project owner*)/pengurus bangunan dan bertanggungjawab bagi:

- a) menjalankan aktiviti kepatuhan terhadap kriteria Penarafan Hijau;
- b) menentukan markah penarafan hijau yang munasabah untuk projek mengikut skop, kos dan keperluan projek;
- c) merujuk senarai semak penarafan hijau bagi rekabentuk dan spesifikasi yang memenuhi kriteria markah yang dimohon;
- d) memastikan penarafan hijau atau agenda hijau diletakkan sebagai salah satu agenda dan status kemajuannya dibincangkan bersama dalam mesyuarat;
- e) menyediakan dokumen pembuktian mengikut disiplin bagi memenuhi proses penarafan diperingkat penilaian reka bentuk, verifikasi pemarkahan dan validasi pemarkahan;
- f) bertanggungjawab bagi memastikan markah yang disasarkan dapat dicapai disemua peringkat penarafan;
- g) menyampaikan maklum balas daripada pengguna kepada pemudah cara.

KLAUSA 4.2 : PERANAN DAN TANGGUNGJAWAB (SAMB.)

4.2.7 Pasukan verifikasi adalah pasukan projek yang berkenaan yang terdiri daripada pegawai kompeten yang bertanggungjawab bagi:

- a) menentukan pelaksanaan di tapak mengikut reka bentuk yang telah dipersetujui; dan
- b) mengesyorkan penarafan kepada Jawatankuasa Penarafan.

4.2.8 Pasukan validasi adalah satu pasukan berkecuali yang terdiri daripada pegawai kompeten yang dilantik oleh sekretariat dan bertanggungjawab bagi:

- a) menentukan pelaksanaan di tapak mengikut reka bentuk yang telah dipersetujui; dan
- b) mengesyorkan penarafan 4 bintang dan ke atas kepada Jawatankuasa Penarafan.

KATEGORI BANGUNAN BARU, PEMULIHAN, UBAHSUAI DAN NAIK TARAF

PERANAN	PERSEKUTUAN		NEGERI	SWASTA
	Konvensional	Penilaian Kendiri		
Jawatankuasa Induk	Ibu Pejabat JKR			
Jawatankuasa Penarafan	CASKT	CASKT	SUK NEGERI /JKR Negeri /CASKT	SUK Negeri/ JKR Negeri/ CASKT
Sekretariat	CASKT	CASKT	JKR Negeri/ CASKT/ Swasta	JKR Negeri/ CASKT/ Swasta
Ketua Pasukan Projek	HOPT	HOPT	RE/Perunding/Pemilik/Deve loper/SO/PD/ DLL	RE/Perunding/Pemilik/Deve loper/SO/PD/ DLL
Pemudahcara/ Penilai*	HODT ALAM SEKITAR/ *PENILAI	HODT Alam Sekitar	Certified Green Rating Personnel	Certified Green Rating Personnel
Pasukan Projek	HODT	HODT	Perunding/ Jurutera/ Arkitek/ JKR Negeri	Perunding/ Jurutera/ Arkitek/ JKR Negeri
Pasukan Verifikasi	Penilai pH JKR (Caw. Pakar)	HODT	Perunding/ Jurutera/ Arkitek/ JKR Negeri	Perunding/ Jurutera/ Arkitek
Pasukan Validasi	-	Penilai pH JKR (Caw. Pakar)	Penilai penarafan hijau (Dilantik Sekretariat dari database)	Penilai penarafan hijau (Dilantik Sekretariat dari database)

KATEGORI BANGUNAN SEDIA ADA DAN PENARAFAN SEMULA

PERANAN	PERSEKUTUAN		NEGERI	SWASTA
	Konvensional	Penilaian Kendiri		
Jawatankuasa Induk	Ibu Pejabat JKR			
Jawatankuasa Penarafan	CASKT	CASKT	SUK Negeri/JKR Negeri /CASKT	SUK Negeri/ JKR Negeri/ CASKT
Sekretariat	CASKT	CASKT	JKR Negeri/Agensi/ CASKT/ Swasta	JKR Negeri/ Agensi/CASKT/ Swasta
Ketua Pasukan Projek	Pengurus Bangunan	Pengurus Bangunan	Pengurus Bangunan	Pengurus Bangunan
Pemudahcara/ Penilai*	HODT ALAM SEKITAR/ *PENILAI	HODT Alam Sekitar	Certified Green Rating Personnel	Certified Green Rating Personnel
Pasukan Projek	Pasukan Senggaraan	Pasukan Senggaraan	Pasukan Senggaraan	Pasukan Senggaraan
Pasukan Verifikasi	Penilai pH JKR (Caw. Pakar)	Pasukan Senggaraan	Pasukan Senggaraan	Pasukan Senggaraan
Pasukan Validasi	-	Penilai pH JKR (Caw. Pakar)	Penilai penarafan hijau (Dilantik Sekretariat dari database)	Penilai penarafan hijau (Dilantik Sekretariat dari database)

KLAUSA 4.3 :PROSES PELAKSANAAN PENARAFAN HIJAU (PHJKR)

Penarafan Hijau (pHJKR) menekankan perkembangan keseluruhan daripada fasa perancangan hingga penyerahan. Proses pelaksanaan ini terbahagi kepada dua jenis pembangunan, iaitu baru dan sedia ada. Proses pelaksanaan penarafan hijau bagi bangunan baru/sedia ada adalah seperti rajah di bawah:

- a) Peringkat 1 - Permohonan dan pendaftaran (lihat Rajah 1);
- b) Peringkat 2 - Penilaian reka bentuk (lihat Rajah 2);
- c) Peringkat 3 - Verifikasi pemarkahan (lihat Rajah 3); dan
- d) Peringkat 4 - Validasi pemarkahan (lihat Rajah 4).

PERINGKAT 1 - PERMOHONAN DAN PENDAFTARAN (LIHAT RAJAH 1)

Peringkat	Carta proses	Tanggungjawab	Prosedur/rujukan
Permohonan dan pendaftaran	<pre> graph TD Mula([Mula]) --> B1[Kemukakan borang pendaftaran kepada Sekretariat] B1 --> D1{Semak kecukupan dokumen} D1 -- Tidak --> B2[Tambah maklumat] B2 --> B1 D1 -- Ya --> B3[Daftar untuk menjalankan penarafan] B3 --> B4[Pengesahan pendaftaran dan pelantikan pemudah cara] B4 --> A((A)) </pre>	Ketua Pasukan Projek / HODT Alam Sekitar Sekretariat Sekretariat Sekretariat	Lengkapkan borang pendaftaran Penarafan Hijau (pHJKR) pada Lampiran A. Pastikan borang pendaftaran maklumat berkenaan projek lengkap. Menguruskan maklumat berkenaan projek yang didaftar. Surat pengesahan pendaftaran projek dan pelantikan pemudah cara diberi kepada Ketua Pasukan Projek.
NOTA: 1. Pendaftaran perlu dilaksanakan di peringkat perancangan projek. 2. Kategori bangunan yang layak adalah seperti di Jadual 1. 3. Tempoh sah pendaftaran adalah selama dua tahun. Proses penilaian reka bentuk (Peringkat 2) perlu dilaksanakan dalam tempoh tersebut. Walaubagaimanapun, perlanjutan tempoh boleh dimohon oleh Ketua pasukan projek berdasarkan kepada kemajuan pelaksanaan projek.			

PERINGKAT 2 - PENILAIAN REKA BENTUK (LIHAT RAJAH 2)

Peringkat	Carta proses	Tanggungjawab	Prosedur/rujukan
Penilaian reka bentuk	<pre> graph TD A((A)) --> B[Kumpul dan kemukakan dokumen untuk penilaian] B --> C{Semak kecukupan} C -- Tidak --> D[Tambahan maklumat] D --> B C -- Ya --> E[Penilaian sendiri bersama pasukan projek] E --> F{Keputusan penilaian} F -- Tidak --> G[Tambahan maklumat] G --> E F -- Ya --> H[Kemukakan keputusan penilaian kepada sekretariat] H --> I[Sijil Penarafan Bersyarat dikeluarkan] I --> B2((B)) </pre>	Pemudah cara Pemudah cara Pemudah cara dan Ketua Pasukan Projek Pemudah cara dan Ketua Pasukan Projek Ketua Pasukan Projek Sekretariat	Lengkapkan borang penilaian pemarkahan Penarafan Hijau pada Lampiran C. Semak dan pastikan borang penilaian pemarkahan bagi projek lengkap. Menilai Penarafan Hijau bagi projek. Mendapatkan keputusan berdasarkan penilaian bersama pasukan projek. Mengemukakan keputusan penilaian yang dilakukan bersama pasukan projek, beserta dengan dokumen pembuktian. Sijil Penarafan Bersyarat kepada Ketua Pasukan Projek.
NOTA: Pemeriksaan secara rawak ke atas penilaian sendiri akan dibuat sebelum pengeluaran sijil penarafan bersyarat.			

PERINGKAT 3 - VERIFIKASI PEMARKAHAN (LIHAT RAJAH 3)

Peringkat	Carta proses	Tanggungjawab	Prosedur/rujukan
Verifikasi pemarkahan	<pre> graph TD B((B)) --> A[Memaklumkan pelaksanaan sesi verifikasi kepada sekretariat selepas projek siap] A --> D[Sesi verifikasi bersama pasukan verifikasi] D --> E{Menentukan keputusan penarafan} E -- Tidak setuju --> F[Tambah maklumat] F --> D E -- Setuju --> G[Memaklumkan keputusan penarafan kepada sekretariat] G --> H[Keputusan penarafan dan sijil penarafan dikeluarkan] H --> C((C)) </pre>	Ketua Pasukan Projek Pemudah cara dan Ketua Pasukan Projek Pemudah cara Ketua Pasukan Projek Sekretariat	Makluman dibuat secara bertulis. Aktiviti verifikasi bermula enam bulan selepas mendapat CPC atau 50 % telah dihuni. Lengkapkan borang penilaian pemarkahan Penarafan Hijau pHJKR pada Lampiran C. Sekiranya verifikasi semula perlu diadakan, pemudah cara perlu mengemukakan maklumat tambahan kepada pasukan verifikasi. Hanya sekali verifikasi semula sahaja dibenarkan. Makluman dibuat secara rasmi dan disertakan dengan salinan Lampiran C, beserta dokumen pembuktian. Mengemukakan keputusan dan salinan sijil penarafan kepada Jawatankuasa Induk.

NOTA:

- Tempoh sah laku sijil penarafan adalah selama 3 tahun. Penarafan semula boleh mula dilaksanakan dalam masa 6 bulan sebelum tarikh tamat tempoh sijil penarafan.
- Sijil penarafan hanya akan dikeluarkan oleh sekretariat untuk penarafan 3 bintang dan ke bawah.
- Bagi penarafan 4 bintang ke atas perlu melalui proses validasi (Peringkat 4)

PERINGKAT 4 - VALIDASI PEMARKAHAN (LIHAT RAJAH 4)

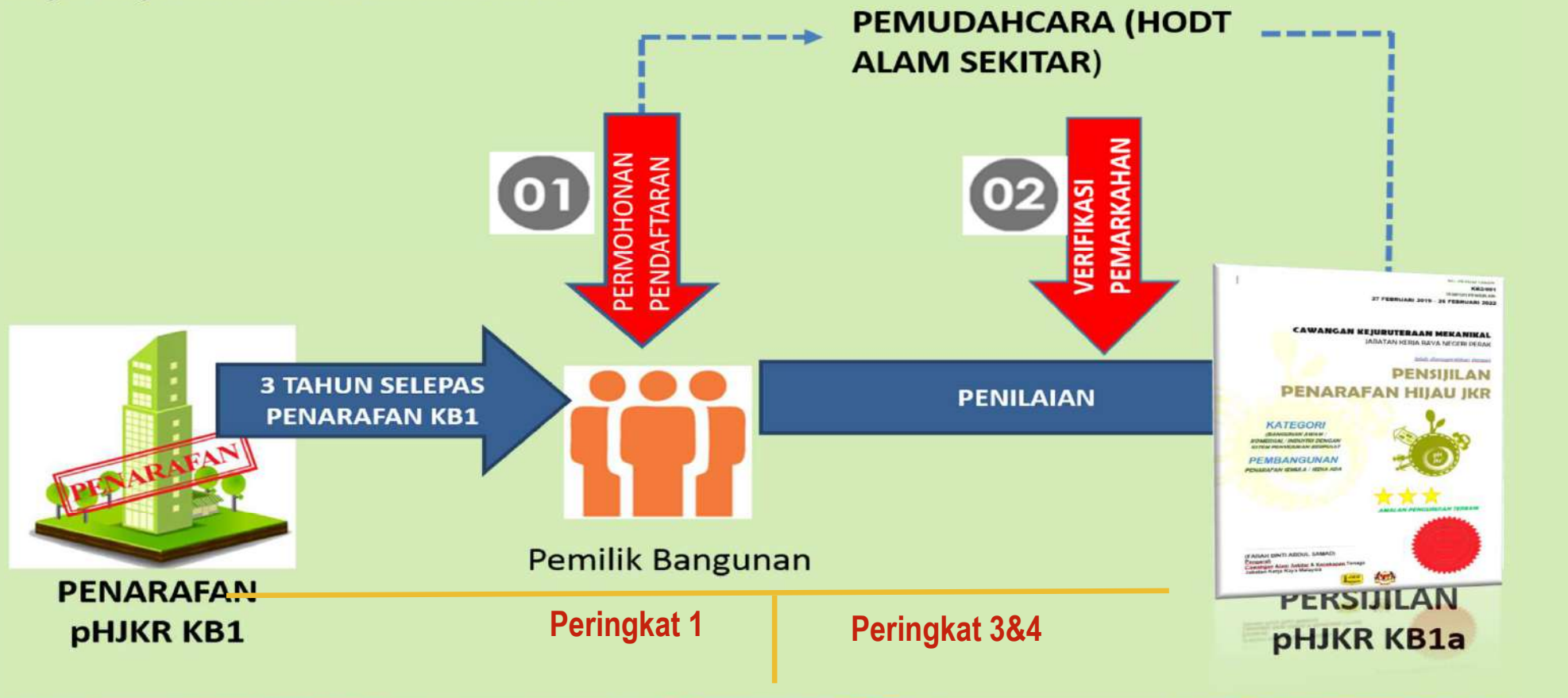
Peringkat	Carta proses	Tanggungjawab	Prosedur/rujukan
Validasi pemarkahan	<pre> graph TD C((C)) --> A[Permohonan penarafan 4 bintang dan ke atas] A --> B[Penerimaan permohonan dan pelantikan pasukan validasi] B --> C1[Sesi validasi bersama pasukan projek] C1 --> D{Menentukan keputusan penarafan} D -- Tidak setuju --> E[Tambah maklumat] E --> D D -- Setuju --> F[Jawatankuasa Penarafan bersidang bagi keputusan dan sijil bagi penarafan 4 bintang dan ke atas dikeluarkan.] D -- Tidak setuju --> G[Sijil bagi penarafan 3 bintang dikeluarkan.] F --> H((Tamat)) G --> H </pre>	Pemudah cara dan Ketua Pasukan Projek Sekretariat Pasukan validasi Pemudah cara Pasukan validasi Jawatankuasa Penarafan Sekretariat	Semakan borang penilaian pemarkahan Penarafan Hijau pHJKR pada Lampiran C. Sekiranya validasi semula perlu diadakan, pemudah cara perlu mengemukakan maklumat tambahan kepada pasukan validasi. Pasukan validasi mengemukakan keputusan kepada sekretariat. Mengemukakan keputusan dan salinan sijil penarafan bagi 4 bintang dan ke atas kepada Jawatankuasa Induk di peringkat Ibu Pejabat JKR. Bagi projek yang tidak melepasi proses validasi, sijil penarafan 3 bintang akan dikemukakan

Klausa 4.3 :Proses pelaksanaan Penarafan Hijau (pHJKR)

Klausa 4.3 :Proses pelaksanaan Penarafan Hijau (pHJKR)

Kategori Bangunan Sedia ada - Penarafan Semula

Klausa 4.3 :Proses pelaksanaan Penarafan Hijau (pHJKR)

KLAUSA 4.4 :KATEGORI BANGUNAN

Kategori bangunan	Penerangan
Kategori A (Rumah atas tanah)	Rumah banglo, teres, berkembar, <i>town house</i> dan kluster.
Kategori B (Rumah bertingkat)	Rumah pangsa, apartmen, kondominium, <i>service apartment</i> , <i>Small Office Home Office</i> (SOHO) dan lain-lain berkaitan.
Kategori C (Bangunan awam/ komersial/ industri tanpa sistem penyeyjukan berpusat)	Bangunan pejabat, sekolah, kilang, gudang, bengkel, hangar, <i>Small Office Flexible Office</i> (SOFO), <i>Small Office Virtual Office</i> (SOVO), rumah ibadat, dewan komuniti, lapangan terbang, <i>resort</i> , universiti, kolej, balai polis dan lain-lain yang berkaitan.
Kategori D (Bangunan awam/ komersial/ industri dengan sistem penyeyjukan berpusat)	

Jadual 1. Kategori bangunan

KLAUSA 4.5 :MATRIKS

No.	Kriteria	Pembangunan											
		Baru				PUN				Penarafan semula/sedia ada			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
TL	Perancangan dan pengurusan tapak lestari												
1	Perancangan tapak	✓	✓	✓	✓	TB	TB	TB	TB	TB	TB	TB	T
2	Sistem pengurusan alam sekitar (SPAS)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	TB	TB	TB	T
3	Kerja tanah lestari	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	TB	TB	TB	T
4	Pelan kawalan hakisan dan kelodak (ESCP)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	TB	TB	TB	T
5*	Pemuliharaan dan pemeliharaan cerun	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Pengurusan air larian hujan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Reka bentuk, aksesibiliti dan kemudahan OKU	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
8	Landskap strategik												
8.1*	Memelihara dan menyenggara pokok yang matang	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8.2	Menyediakan kawasan hijau	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8.3	Menyedia dan menyenggara penanaman pokok teduhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8.4	Pemilihan bahan binaan siar kaki (<i>walkway</i>) yang mempunyai daya pantulan haba yang tinggi.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8.5	Menyediakan dan menyenggara sistem <i>pavement</i> berumput	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Bumbung dan dinding hijau												
9.1	Indeks Pantulan Suria (SRI) mengikut jenis dan kecerunan bumbung	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9.2	Menggalakkan reka bentuk bumbung/dinding hijau.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Tempat letak kenderaan	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓

Jadual 2. Penerangan pembangunan dan kategori bangunan

KLAUSA 4.5 :MATRIKS (SAMB.)

No.	Kriteria	Pembangunan											
		Baru				PUN				Penarafan semula/sedia ada			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
KT	Pengurusan kecekapan tenaga dan penggunaan tenaga boleh baharu												
1	Reka bentuk bumbung	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Orientasi bangunan												
2.1	Fasad utama bangunan yang menghadap orientasi utara-selatan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.2	Meminimumkan bukaan pada fasad yang menghadap timur dan barat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Reka bentuk fasad												
3.1	Dinding luar bangunan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.2	Pengadang suria luaran	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Overall Thermal Transfer Value (OTTV) dan Roof Thermal Transfer Value (RTTV)	✓	✓	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	TB	T
5	Kecekapan pencahayaan												
5.1	Zon pencahayaan	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
5.2	Kawalan pencahayaan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5.3	<i>Lighting power density (LPD)/Lighting Power Intensity (LPI)</i>	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
6	Sistem penyaman udara dan pengudaraan mekanikal (ACMV)												
6.1	<i>Coefficient of Performance (COP)</i>	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
6.2	Penyejuk hijau (<i>Green refrigerant</i>)	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
7	Penyusupan udara	TB	TB	TB	✓	TB	TB	TB	✓	TB	TB	TB	✓
8	Tenaga Boleh Baharu (TBB)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Prestasi penggunaan tenaga	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
10	Paparan dan kawalan												
10.1	Pemasangan sub-meter digital	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
10.2	Sistem Pengurusan Kawalan Tenaga	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
10.3	Verifikasi sistem paparan dan kawalan	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
11	Pengujian dan pentauliahan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Jadual 2. Penerangan pembangunan dan kategori bangunan

KLAUSA 4.5 :MATRIKS (SAMB.)

No.	Kriteria	Pembangunan											
		Baru				PUN				Penarafan semula/sedia ada			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
SB	Pengurusan sumber dan bahan												
1	Sistem Binaan Berindustri (IBS)	✓	✓	✓	✓	TB	TB	TB	TB	TB	TB	TB	T
2	Produk hijau	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	TB	TB	TB	T
3	Pengurusan sisa semasa pembinaan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	TB	TB	TB	T
4	3R - Operasi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
PA	Pengurusan kecekapan penggunaan air												
1	Produk kecekapan air	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Penjimatan penggunaan air dalam bangunan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Sistem penuaian dan penggunaan semula air hujan (SPA) atau kitar semula air sisa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Sub-meter air	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
5	Sistem pengesan kebocoran air (leakage sensor)	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
PD	Pengurusan kualiti persekitaran dalaman												
1	Kawasan larangan merokok	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
2	Perancangan ruang												
2.1	Lebar bangunan efektif (<i>no deep planning</i>)	✓	✓	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
2.2	Susun atur pejabat terbuka sepanjang permukaan fasad (bergantung projek)	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
2.3	Dinding sesekat dalaman yang telus cahaya	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
2.4	Ketinggian siling yang efektif	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	TB	TB	TB	T
2.5	Warna cerah pada permukaan dinding dan siling	✓	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
3	Kualiti visual												
3.1	Faktor pencahayaan siang (<i>daylight factor - DF</i>)	✓	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
3.2	Menggunakan rak cahaya (<i>light shelves</i>)	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	TB	✓	✓
3.3	Kawalan tahap kesilauan	✓	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	TB	✓	✓
3.4	Akses visual kepada pandangan luar	✓	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	TB	✓	✓
3.5	Tahap pencahayaan ruang	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
4	Prestasi pengudaraan												
4.1	Memaksimumkan kawasan tanpa keperluan sistem penyaman udara	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓

Jadual 2. Penerangan pembangunan dan kategori bangunan

KLAUSA 4.5 :MATRIKS (SAMB.)

No.	Kriteria	Pembangunan											
		Baru				PUN				Penarafan semula/sedia ada			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
4.2	Prestasi kualiti udara dalaman	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
5	Keselesaian terma dan kawalan sistem												
5.1	Reka bentuk penyelesaian terma	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
5.2	Kawalan sistem pencahayaan dan pengudaraan	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
6	Kualiti persekitaran dalaman dipertingkatkan												
6.1	Kawalan paras CO ₂	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓	TB	TB	✓	✓
6.2	Kualiti persekitaran semasa pembinaan dan sebelum diduduki	TB	TB	TB	✓	TB	TB	TB	TB	TB	TB	TB	T
7	Kawalan akustik	TB	TB	TB	✓	TB	TB	TB	✓	TB	TB	TB	✓
8	Kualiti udara dalaman (IAQ)	✓	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
9	Pencegahan kulapuk (mould)	TB	TB	TB	✓	TB	TB	TB	✓	TB	TB	TB	✓
10	Kajian selidik penyelesaian pengguna	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
FL	Pengurusan fasiliti lestari												
1	Penarafan sedia ada	TB	TB	TB	TB	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Pengurusan fasiliti bangunan												
2.1	Pengurusan data dan ruang	TB	TB	TB	TB	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.2	Pengurusan sistem penyenggaraan	TB	TB	TB	TB	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.3	Prestasi pengurusan	TB	TB	TB	TB	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Penyenggaraan lestari												
3.1	Ruang pejabat untuk pasukan penyenggaraan	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
3.2	Kontraktor pengurusan fasiliti (FM)	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
3.3	Pelan Pengurusan Fasiliti (FM)	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
3.4	Manual operasi dan penyenggaraan bangunan	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓
IN	Inovasi dalam reka bentuk												
1	Inovasi dalam reka bentuk	✓	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓	TB	✓	✓	✓

NOTA:

1. TB - Kriteria yang tidak berkaitan atau tidak boleh dipenuhi oleh kerana jenis pembangunan yang sedang diberi penarafan. Ia tidak mempengaruhi kiraan markah keseluruhan.
2. *Sekiranya kriteria yang tidak berkaitan dengan projek akan dikira sebagai TB.
3. Bagi Kategori A dan B, Peringkat 3 perlu dibuat sebelum serahan pemilikan (*vacant possession*), kecuali kuarters kediaman milik kerajaan.

Jadual 2. Penerangan pembangunan dan kategori bangunan

KLAUSA 4.6 :TAHAP PENARAFAN

Penarafan	Peratus (%)	Kenyataan
★★★★★	80 - 100	Kecemerlangan global
★★★★	65 - 79	Kecemerlangan nasional
★★★	45 - 64	Amalan pengurusan terbaik
★★	30 - 44	Potensi pengiktirafan
★	≤ 29	Sijil penyertaan

Jadual 3. Tahap Penarafan Hijau

KLAUSA 5 :KATEGORI DAN STRATEGI PELAKSANAAN PENARAFAN HIJAU

Semua kriteria dikategorikan seperti berikut:

- a) Perancangan dan pengurusan tapak lestari (TL);
- a) Pengurusan kecekapan tenaga dan penggunaan tenaga boleh baharu (KT);
- b) Pengurusan sumber dan bahan (SB);
- c) Pengurusan kecekapan penggunaan air (PA);
- d) Pengurusan kualiti persekitaran dalaman (PD);
- e) Pengurusan fasiliti lestari (FL); dan
- f) Inovasi dan reka bentuk (IN).

Penerangan, keperluan, pemarkahan, panduan dan dokumen pembuktian bagi semua kriteria di atas dinyatakan dalam jadual 5.1 – 5.7

KLAUSA 5.1 :PERANCANGAN DAN PENGURUSAN TAPAK LESTARI (TL)

Kriteria 1: Perancangan dan pengurusan tapak lestari					
No. (TL)	Penerangan	Keperluan	Markah	Panduan	Dokumen pembuktian
1	<u>Perancangan tapak</u> Pembangunan baru - Memelihara kawasan yang sangat penting dari segi penyediaan sumber asas, perkhidmatan dan sistem sokongan hayat seperti pembersihan air, kawalan serangga, kawalan hakisan tanah dan pembinaan keupayaan sumber biodiversiti negara. - Mengenal pasti Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS) berhampiran kawasan tapak	Mengelakkan pembangunan di Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS).	1	KSAS merujuk kawasan yang ditetapkan di dalam Rancangan Struktur (RS) dan Rancangan Tempatan (RT) melalui Jabatan Perancangan Bandar dan Desa (PLANMalaysia) atau Pihak Berkuasa Tempatan (PBT). Bagi Sabah dan Sarawak, akta berkenaan adalah seperti yang terkandung dalam Jabatan Perlindungan Alam Sekitar (JPAS) Sabah dan Lembaga Alam Sekitar Sumber Asli (NREB) Sarawak. Contoh KSAS antaranya: - Tanah tinggi (rujuk tafsiran berdasarkan KPKT) - Rizab hidupan liar - Warisan semula jadi dan antikuiti - Hutan simpan kekal - Tadahan air dan air tanah - Dataran banjir, tanah lembap, bekas lombong, tasik dan sungai - Pertanian makanan - Simpanan mineral dan bencana geologi - Persisiran pantai dan pinggir laut - Tapak pelupusan sisa pepejal dan toksik - Hutan paya bakau	<u>Peringkat 2</u> Rancangan tempatan yang menunjukkan kawasan pembangunan yang terlibat. <u>Peringkat 3</u> Tidak berkenaan

Lampiran B
(normatif)

Contoh Borang Pendaftaran Penarafan Hijau (pHJKR)

Borang Pendaftaran Penarafan Hijau (pHJKR)			
Nama projek			
Nama dan alamat pemaju			
Lokasi/alamat projek			
	Poskod		
	Bandar		
	Negeri		
Maklumat pemudah cara PH	Nama Syarikat		
	No. Telefon		
	No. Fax		
	Emel		
Maklumat projek	Keluasan tapak		
	Jumlah blok bangunan		
		m ² (jika berkaitan)	
	Kategori bangunan	Penerangan	
	Kategori A (Rumah atas tanah)	Rumah banglo, teres, berkembar, town house dan kluster.	☐
	Kategori B (Perumahan berstrata)	Rumah pangsa, apartmen, kondominium, service apartment, Small Office Home Office (SOHO) dan lain-lain berkaitan.	☐
	Kategori C (Bangunan awam/komersial/industri tanpa sistem penyejukan berpusat)	Bangunan pejabat, sekolah, kilang, gudang, bengkel, hangar, Small Office Flexible Office (SOFO), Small Office Virtual Office (SOVO), rumah ibadat, dewan komuniti, lapangan terbang, resort, universiti, kolej, balai polis dan lain-lain berkaitan.	☐
	Kategori D (Bangunan Awam/komersial/industri dengan sistem penyejukan berpusat)		☐

Dokumen sokongan	1. Ringkasan projek 2. Pelan tapak/lokasi 3. Lain-lain dokumen berkaitan (sila nyatakan)	☐ ☐
"Saya bersetuju bahawa maklumat tertera di atas adalah benar"		
(Ketua Pasukan Projek) Nama ..... Jawatan ..... No. Telefon ..... No. Fax ..... Tarikh		

Lampiran C
(normatif)

Borang Penilaian Pemarkahan Penarafan Hijau (pHJKR)

Nama projek		
No. daftar PH JKR		
Kategori bangunan (Tandakan pada perkara berkaitan)	Kategori	Penerangan
	Kategori A (rumah atas tanah)	Rumah banglo, teres, berkembar, town house dan kluster.
	Kategori B (rumah bertingkat)	Rumah pangsa, apartmen, kondominium, service apartment, Small Office Home Office (SOHO) dan lain-lain berkaitan
	Kategori C (bangunan awam/komersial/ industri tanpa sistem penyejukan berpusat)	Bangunan pejabat, sekolah, kilang, gudang, bengkel, hangar, Small Office Flexible Office (SOFO), Small Office Virtual Office (SOVO), rumah ibadat, dewan komuniti, lapangan terbang, resort, universiti, kolej, balai polis dan lain-lain berkaitan.
	Kategori D (bangunan awam/ komersial/industri dengan sistem penyejukan berpusat)	
Tarikh penilaian reka bentuk (Peringkat 2)		
Tarikh penilaian verifikasi (Peringkat 3)		
Tarikh penilaian validasi (Peringkat 4) *		
*Jika berkaitan sahaja		

Kod	Petunjuk	Peringkat pelaksanaan
MMR	Markah Maksimum Reka bentuk	Peringkat 2
MR ^a	Markah Reka bentuk	
MMV	Markah Maksimum Verifikasi	Peringkat 3
MV ^b	Markah Verifikasi	
ML	Markah Lulus	Peringkat 4

^a Markah reka bentuk perlu dilengkapkan oleh pemudah cara
^b Markah verifikasi perlu disyorkan oleh pasukan verifikasi

LAMPIRAN C

© JKR dan SIRIM Berhad 2020 – Hak cipta terpelihara

Kod	Kriteria	Kategori bangunan	Pembangunan baru					Kategori bangunan	Pemuliharaan/Ubah suai/ Naik taraf (PUN)					Kategori bangunan	Penarafan semula/ bangunan sedia ada			Dokumen pembuktian		Ulasan/ Maklum balas Penilai
			Markah						Markah						Markah			Reka bentuk (Peringkat 2)	Verifikasi (Peringkat 3)	
			MMR	MR	MMV	MV	ML		MMR	MR	MMV	MV	ML		MMV	MV	ML			
TL	PERANCANGAN DAN PENGURUSAN TAPAK LESTARI																			
TL1	Perancangan tapak	A, B, C, D	1		1													Rancangan tempatan yang menunjukkan kawasan pembangunan yang terlibat	Tiada dokumen pengemukaan	
TL2	Sistem Pengurusan Alam Sekitar (SPAS)	A, B, C, D	3		3													• Sijil ISO 14001 • Senarai kuantiti (BQ) kerja-kerja perlindungan alam sekitar • Pelan Pengurusan Alam Sekitar (EMP)	• Laporan Pelan Pengurusan Alam Sekitar • Borang SPAS (peringkat pembinaan)	
TL3	i. Pemotongan dan Penambakan tanah	A, B, C, D	3		3													• Laporan reka bentuk tanah • Lukisan pelan tanah • Laporan geoteknikal (jika perlu)	• Laporan kuantiti tanah yang diimport atau eksport • Bukti bergambar • Pengesahan kuantiti tanah potong/tambak sebenar oleh PD/SO atau setaraf.	
	ii. Mengekalkan topografi tanah		2		2												• Pelan topografi • Laporan geoteknikal • Laporan reka bentuk tanah • Lukisan pelan kerja tanah	• Bukti bergambar • Pengesahan kuantiti tanah potong/tambak sebenar oleh PD/SO atau setaraf		
TL4	Pelan Kawalan Hakisan dan Kelodak (ESCP)	A, B, C, D	1		1													• Pelan kawalan hakisan kelodak (ESCP)	• Pengesahan pelaksanaan ESCP di tapak	
TL5	Pemuliharaan dan Pemeliharaan cerun	A, B, C, D	1		1			A, B, C, D	1		1			A, B, C, D	1			• Laporan penyenggaraan cerun	Tiada dokumen pengemukaan	
TL6	Pengurusan air larian hujan	A, B, C, D	3		3			A, B, C, D	1		3			A, B, C, D	1			• Laporan reka bentuk sistem perparitan • Pelan sistem perparitan berdasarkan MSMA	a) Baru • Laporan pengesahan penggunaan sistem perparitan • Bukti bergambar Lukisan siap bina b) Sedia ada • Laporan penyenggaraan sistem perparitan berkala • Bukti bergambar	
TL7	Reka bentuk, aksesibiliti dan kemudahan OKU	B, C, D	2		2			B, C, D	2		2			B, C, D	2			• Pelan susun atur (luar bangunan) yang menunjukkan aksesibiliti dan kemudahan OKU dalam pelan tapak • Lukisan terperinci kemudahan OKU dalam bangunan	a) Baru • Lukisan siap bina • Laporan audit akses OKU dan bukti bergambar yang telah siap b) Sedia ada • Laporan audit akses OKU • Bukti bergambar kerja-kerja penambahbaikan yang dilaksanakan mengikut laporan audit akses.	
TL8	Landskap strategik																			
TL8.1	Memelihara dan menyenggara pokok yang matang.	A, B, C, D	3		3			A, B, C, D	3		3			A, B, C, D	3			• Inventori pokok • Pelan ukur bagi lokasi pokok matang sedia ada • Pelan penanaman pokok	• Lukisan siap bina landskap • Bukti bergambar pokok tidak ditebang dan disenggara dengan baik.	

Kod	Kriteria	Kategori bangunan	Pembangunan baru				Kategori bangunan	Pemuliharaan/ubah suai/Naik taraf (PUN)				Kategori bangunan	Penerapan semula/bangunan sedia ada				Dokumen pembuktian	Ulasan/Maklum balas Penilai
			MM	MR	MMV	ML		MM	MR	MMV	ML		MM	MR	MMV	ML		
IN	INOVASI DALAM REKA BENTUK																	
IN	Reka Bentuk Inovasi	A, B, C, D	6		6					6		B, C, D	6				* Laporan cadangan inovasi * Laporan kajian 'Return of Investment' (ROI) * Laporan prestasi inovasi	
	Jumlah markah IN	6	6		6					6			6					

Rumusan Markah Penilaian

JENIS PEMBANGUNAN				PEMBANGUNAN BARU						PEMULIHARAAN/UBAH SUAI/ NAIK TARAF (PUN)						PENARAFAN SEMULA/BANGUNAN SEDIA ADA					
PERATUSAN MENGIKUT KRITERIA				MM	MR	MMV	MV	ML	MM	MR	MMV	MV	ML	MM	MR	MMV	MV	ML			
TL Perancangan dan Pengurusan Tapak Lestari				29		29			18		19										
KT Pengurusan Kecekapan Tenaga				55		57			53		55										
SB Pengurusan Sumber dan Bahan				20		20			15		15										
PA Pengurusan Kecekapan Penggunaan Air				22		22			22		22										
PD Pengurusan Kualiti Persekitaran Dalam				29		31			28		30										
FL Pengurusan Fasiliti Lestari				3		10			5		19										
IN Inovasi Dalam Reka bentuk				6		6			6		6										
JUMLAH				164		175			147		166										

MARKAH PENILAIAN

DISAHKAN OLEH:

Nama:
Jawatan:
Tarikh:

PERBEZAAN KB1 DAN JKR STANDARD 2

BIL	PERKARA	KB1	JKR STD 2
1	Kaedah Penilaian	Penilaian Penarafan Hijau (PPH) 6 kali setahun	Self assessment
2	Penilai	Cawangan Pakar IPJKR	HODT Alam Sekitar / kompeten Green Rating
3	Tahap Penarafan	85 – 100 = 5 Bintang 70 – 84 = 4 Bintang 50 – 69 = 3 Bintang 40 – 49 = 2 Bintang	80 – 100 = 5 Bintang 65 – 79 = 4 Bintang 45 – 64 = 3 Bintang 30 – 44 = 2 Bintang ≤ 29 = 1 Bintang
4	Jumlah Kriteria	6 (TL, KT, SB, PA, PD, IN)	7 (TL, KT, SB, PA, PD, FL, IN)
5	Peringkat Penilaian	Pendaftaran, PRB, VP	Pendaftaran, PRB, VP, Validasi
6	Kategori Bangunan	Bangunan bukan kediaman	Bangunan kediaman dan bukan kediaman kecuali fasiliti kesihatan
7	Luas minima	4,000 m2 ruangan berpenghawa dingin	Tiada

PERBEZAAN KBT DAN JKR STANDARD 2 (SAMB)

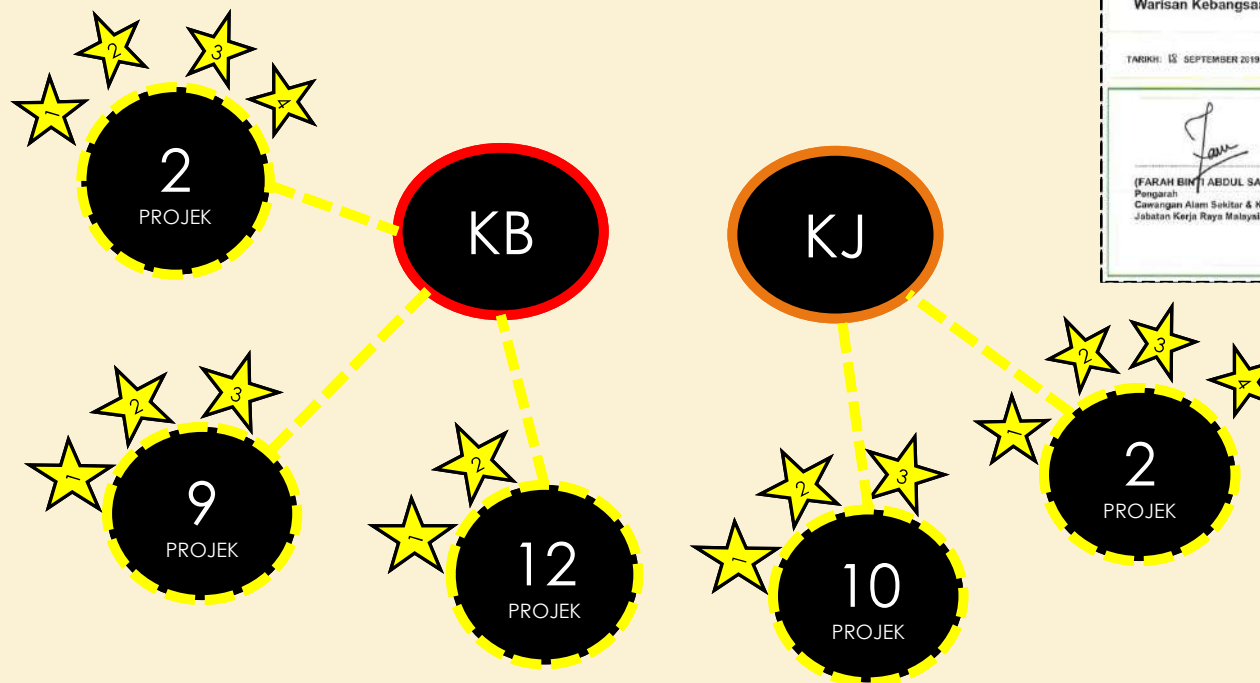
BIL	PERKARA	KB1	JKR STD 2
8	Jenis Pembangunan	Pembangunan baru	Pembangunan baru/ Pemulihan Ubahsuai Naik taraf (PUN)/ Sedia ada/ Penarafan Semula
9	Peringkat penilaian	Projek Kerajaan Persekutuan (HODT Alam Sekitar) dan Negeri	Projek kerajaan dan Swasta
10	Harga Garis Panduan	Percuma (boleh di muat turun di laman sesawang JKR)	Boleh dibeli di SIRIM Soft copy (RM100) / Hard copy (RM141)
11	Profesional	Penilai pHJKR	Pemudah cara / Pasukan Verifikasi / Pasukan Validasi
12	<i>Tools</i> penilaian	Scorecard dan manual	Scorecard,Garis panduan dan Matriks
13	Yuran Penilaian	Percuma	Percuma bagi peringkat 1 sehingga 3, peringkat 4 perlu membayar pasukan validasi

JUMLAH KRITERIA

ABB.	KRITERIA	KB1	STD
TL	Perancangan dan Pengurusan Tapak Lestari		10
KT	Pengurusan Kecekapan Tenaga		11
SB	Pengurusan Sumber dan Bahan		4
PA	Pengurusan Kecekapan Penggunaan Air		5
PD	Pengurusan Kualiti Persekitaran Dalaman		10
FL	Pengurusan Fasiliti Lestari		3
IN	Inovasi Dalam Reka bentuk		1

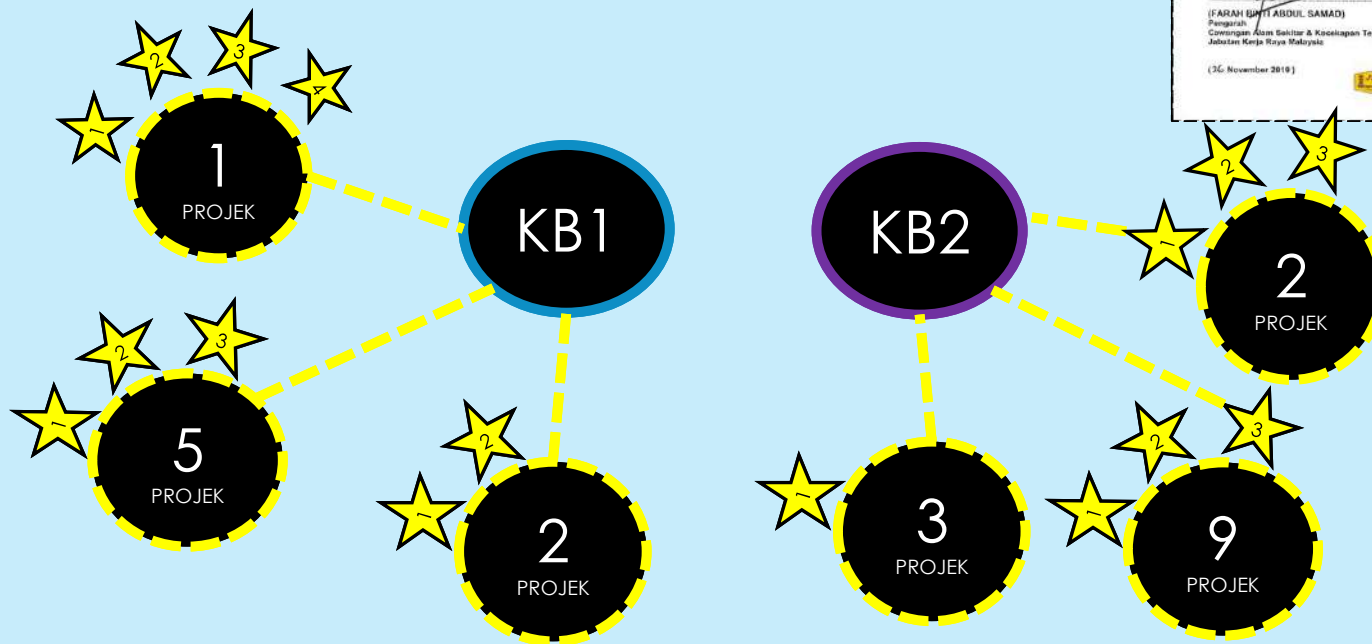
PENCAPAIAN PH JKR (SEHINGGA JULAI 2020)

PENARAFAN PERINGKAT REKA BENTUK

PENCAPAIAN PH JKR (SEHINGGA JULAI 2020)

PENARAFAN PERINGKAT VERIFIKASI PEMARKAHAN

PENILAIAN VERIFIKASI PEMARKAHAN

AHLI JAWATANKUASA JKR STANDARD

Puan Farah Abdul Samad (Pengerusi)

Jabatan Kerja Raya Malaysia

Encik Mohd Ikhwan Abdullah/
Puan Norfaizah Nasir
(Setiausaha Teknikal)

SIRIM STS Sdn Bhd

Puan Yong Razidah Rashid /
Ar Thulasaidas Sivasubramaniam/
Ir Hj Baihaki Azraee/
Ir Hj Atikah Abdul Hamid/
Ir Dr Norhayati Mat Wajid/
Ir Mohd Fatihi Mustafar/
Ir Wan Nasrul Hadi Wan Ismail
Ir Mohamed Shahril Abdul Rashid/
Encik Mohd Ainor Yahya/
Dr Azlina Aziz/
Ar Aimi Shairah Zamani/
Encik Wan Mohd Zurin Wan Sapiansori/
Encik Thiagarajen Munusamy/
Encik Khamarul Ashraff Arif/
Puan Nur Adila Abidin/

Jabatan Kerja Raya Malaysia

Ar Mohd Erwan Othman/
En Nor Halim Aludin

Jabatan Kerja Raya Negeri Sembilan

Encik Mohd Ridzuan Ibrahim

Pejabat SUK Negeri Sembilan

SIRIM Berhad turut merakamkan penghargaan khas kepada wakil-wakil berikut yang telah memberikan sokongan dalam membangunkan standard ini.

Dato' Abdul Karim Mohd Tahir
Ir Gopal Narian Kutty

Jabatan Kerja Raya Negeri Sembilan
Jabatan Kerja Raya Malaysia

Q & A

A decorative wavy line in shades of orange and red, flowing from the left side of the image towards the right, positioned above the text.

TERIMA KASIH